

Spoločenstvá tvrdých lužných lesov juhovýchodnej časti územia Bratislavы

The communities of the hardwood floodplain forests in the southeastern part of Bratislava

MÁRIA MÁJEKOVÁ & IVANA VYKOUKOVÁ

Katedra pediologie, Prírodovedecká fakulta UK, Mlynská dolina – B2, 842 15 Bratislava,
majekova@fns.uniba.sk, vykoukova@fns.uniba.sk

Abstract: This contribution refers to the results of the phytocoenological research held in the hardwood floodplain forests in the southeastern part of Bratislava. The study is based on 20 phytocoenological relevés sampled during 2008. We distinguished two communities of hardwood floodplain forests – the *Fraxino-Populetum* and the *Fraxino pannonicæ-Ulmetum*. The syntaxonomy, the results of numerical classification and the Ellenberg's ecological values for moisture and nutrients are discussed.

Keywords: *Fraxino-Populetum*, *Fraxino pannonicæ-Ulmetum*, hardwood floodplain forests, numerical classification, syntaxonomy.

Úvod

Tvrďe lužné lesy sa u nás nachádzajú v nivách veľkých nižinných riek. Najroziahlejšie sú v oblasti Podunajskej nížiny, kde však z prevažnej časti boli premenené na monokultúry šľachtených topoľov. Pomedzi tieto plochy zostávajú zachované fragmenty pôvodných lužných ekosystémov, z ktorých už veľká časť je predmetom ochrany. Paradoxne jedny z najzachovalejších fragmentov tvrdých lužných lesov sa nachádzajú na území Bratislavы, a to v oblasti Pečne a Käsemacheru (vodný zdroj) a tiež v jej juhovýchodnej časti, v oblasti katastrálnych území Petržalka, Jarovce, Rusovce, Čunovo a Podunajské Biskupice. Aj tu prebieha čiastočné obhospodarovanie, avšak vďaka dobrej regeneračnej schopnosti lužných lesov si tieto porasty stále zachovávajú vysokú ekologickú stabilitu. Do sledovaného územia spadajú navrhované územia európskeho významu SKUEV Ostrovné lúčky (kataster obce Rusovce), SKUEV Biskupické luhы (kataster obce Podunajské Biskupice) a izolovaný fragment lužného lesa v katastri obce Jarovce. Cieľom príspevku je fytocenologicky zhodnotiť súčasný stav jedných z posledných zachovaných fragmentov spoločenstiev tvrdých lužných lesov na území Slovenska.

Metodika

Pri spracovaní vegetácie sme vychádzali z klasických metód zúrišsko-montpellierskej školy (Braun-Blanquet 1964). Fytocenologické snímky boli robené na štandardnej ploche 400 m^2 .

Pokryvnosť druhových populácií bola stanovená odhadom na základe 7-člennej Braun-Blanqueto-vej kombinovanej stupnice abundancie a dominancie. Názvy vyšších rastlín sú uvedené podľa Marholda et al. (1998), názvy syntaxónov podľa Jarolímkova et al. (2008). Machorasty neboli determinované.

Pôvodný súbor dát predstavoval 24 zápisov, zaznamenaných počas vegetačného obdobia roku 2008. Na základe výsledkov DCA boli vyradené 4 zápisy (č. 14, 21, 22 a 24), ktoré sa prejavili ako odľahlé pozorovania (outliers).

Na tvorbu databázy snímok bol použitý databázový program TURBO(VEG) (Hennekens & Schaminée 2001). Tabuľka bola generovaná v programe JUICE (Tichý 2002) a upravená do finálnej podoby v programe Microsoft Word. Numerická klasifikácia bola robená v programe SYN-TAX 2000 (Podani 2000). Použitá bola aglomeráčna hierarchická klasifikácia s využitím β-flexibilnej metódy ($\beta = -0,25$) a ako koeficient podobnosti Jaccardov index.

Ako metódou mnohorozmernej analýzy sme použili DCA (ter Braak 1998). Dáta boli predtým logaritmicky transformované, aby sa zmenil rozdiel medzi blízkymi hodnotami pri vyšších absolútnech hodnotách pokryvnosti (Lepš & Šmilauer 2000). Napriek tomu, že pri stredných dĺžkach gradientu môže byť použitý lineárny aj unimodálny princíp (ter Braak & Šmilauer 1998), rozhodli sme sa pre využitie unimodálneho kontextu DCA aj na základe toho, že pri tejto metóde dochádza k odstraňovaniu trendu, a tým aj odstráneniu tzv. oblúkového efektu (Lepš & Šmilauer 2000). Na vizualizáciu výsledkov analýzy sme použili program CANODRAW, konkrétnie metódu joint plot, ktorá vyjadruje centroidný princíp interpretácie vzťahu vzoriek (zápisov) a druhov, kde skôr zápisov je váženým priemerom hodnôt druhov, a teda vzorky (zápis) obsahujúce dané druhy, sú okolo nich rozmiestnené v ordinačnom diagrame (ter Braak & Šmilauer 1998). V diagrame sú zobrazené len druhy s váhou nad 30 %.

Do ordinačného diagramu boli tiež pasívne vynesené vektor vektorov ekologických faktorov, čo značí, že tieto hodnoty sú len doplnkové a neovplyvnili priebeh ordinácie. Vektor vyzadzuje smer stúpajúcej (resp. klesajúcej) hodnoty daného ekologického faktora v priestore ordinačného diagramu a pomáhajú pri interpretácii ordinačných osi. Dĺžka vektora vyzadzuje jeho štatistickú významnosť, pričom v diagrame boli ponechané len ekologické faktory štatisticky významné. Na ich výpočet boli použité nevážené priemerné hodnoty Ellenbergových indikačných hodnôt pre zápis (Ellenberg et al. 1992), vyhodnotené v programe JUICE (Tichý 2002).

Pri charakteristike asociácií sme použili termíny diferenciálne taxóny a konštantne sprievodné taxóny (cf. Kliment & Valachovič 2007), s lokálou platnosťou pre spoločenstvá študovaného územia. Pri konštantne sprievodných taxónoch je hodnota stálosťi v jednotlivých asociáciách $> 60\%$. Diferenciálne taxóny asociácií sú v tabuľke 1 zvýraznené tučne.

Priestorová lokalizácia je udávaná v geografickom súradnicovom systéme WGS-84.

Výsledky a diskusia

Podľa numerickej klasifikácie (obr. 1) boli jednotlivé fytocenologické zápis rozdelené do dvoch hlavných skupín, z ktorých jedna predstavuje asociáciu *Fraxino pannonicae-Ulmetum* (zápis č. 1, 2, 16, 17, 20, 23) a druhá asociáciu *Fraxino-Populetum* (zápis č. 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 13, 15, 18, 19). Na DCA diagrame (obr. 2) 1. os variability zachytáva najvyššiu mieru variability (0, 416), podľa ktorej môžeme pozorovať rozdelenie zápisov do dvoch skupín, ktoré potvrdzujú výsledky numerickej klasifikácie.

Syntaxonomické zaradenie opisovaných spoločenstiev:

trieda: *Querco-Fagetea* Br.-Bl. et Vlieger in Vlieger 1937

rad: *Fagetalia* Pawłowski in Pawłowski et al. 1928

zväz: *Alnion incanae* Pawłowski in Pawłowski et al. 1928

podzväz: *Ulmenion* Oberd. 1953

asociácia: *Fraxino pannonicæ-Ulmetum* Soó in Aszód 1936 corr. Soó 1963

asociácia: *Fraxino-Populetum* Jurko 1958

Fraxino pannonicæ-Ulmetum

Diferenciálne taxóny: E₃: *Quercus robur* agg., *Acer campestre*; E₂: *A. campestre*; E₁: *A. campestre*, *Convallaria majalis*, *Galium odoratum*, *Hedera helix*, *Polygonatum multiflorum*, *Quercus robur* agg.

Konštantné sprievodné taxóny: E₃: *Fraxinus excelsior*, *Populus alba*; E₂: *Crataegus monogyna*, *Swida sanguinea*, *Ulmus minor*; E₁: *Brachypodium sylvaticum*, *Clematis vitalba*, *Crataegus monogyna*, *Fraxinus excelsior*, *Geum urbanum*, *Impatiens parviflora*, *Ligustrum vulgare*, *Polygonatum latifolium*, *Swida sanguinea*, *Ulmus minor*, *Viola mirabilis*, *V. reichenbachiana*.

Z dendrogramu (obr. 1) a fytocenologickej tabuľky (tab. 1) vyplýva členenie spoločenstva do dvoch podskupín. Prvú podskupinu tvoria zápisť č. 1 a 2, zaznamenané v porastoch v blízkosti Rusoveckého parku, zodpovedajúce pravdepodobne subasociácii *Ulmo-Fraxinetum hederetosum* Jurko 1958. Toto zaraďenie podporuje prítomnosť druhu *Hedera helix*, na ktorú sa viaže výskytné mierne vlhkomilných, tieňomilných a nitrátofilných druhov *Viola odorata*, *Tilia platyphyllos* (E₃, E₂) a druhu *Ranunculus fallax*. Druhá podskupina je tvorená zápismi č. 16, 17, 20 a 23, zaznamenanými v lužných lesoch v katastri Podunajských Biskupíc, a zodpovedá pravdepodobne subasociácii *Ulmo-Quercetum convallarietosum* Jurko 1958. Spoločným prvkom, ktorý vyčleňuje túto podskupinu, je hlavné prítomnosť druhov *Convallaria majalis*, *Viola mirabilis* a *Alliaria petiolata*, ako aj ďalších mierne suchotolerantných, svetlomilných a nitrátofobných druhov *Berberis vulgaris* a *Rhamnus catharticus*.

Jurko (1958), ako jeden z prvých autorov u nás, charakterizoval spoločenstvá tvrdých lužných lesov, pričom opísal asociáciu *Ulmo-Fraxinetum* Jurko 1958 a *Ulmo-Quercetum* Jurko 1958, obe s viacerými subasociáciami. Na základe aktuálnych poznatkov ich možno hodnotiť ako syntaxonomické synonymá (p. p.) asociácie *Fraxino pannonicæ-Ulmetum*. Tá bola až do súčasnosti známa pod rôznymi synonymami (cf. Mucina & Maglocký 1985). Uherčíková (1995) vo svojej dizertačnej práci skompletizovala a spracovala údaje z práce Jurka

(1958) – 115 zápisov, pričom pridala 90 vlastných zápisov z rokov 1991–1994. Do asociácie *Fraxino pannonicae-Ulmetum* včlenila subasociácie *Ulmo-Fraxinetum aegopodietosum* Jurko 1958, *Ulmo-Fraxinetum hederetosum* Jurko 1958, *Ulmo-Quercetum caricetosum albae* Jurko 1958, *Ulmo-Quercetum lithospermetosum* Jurko 1958 a *Ulmo-Quercetum convallarietosum* Jurko 1958; subasociáciu *Ulmo-Fraxinetum alnetosum* Jurko 1958 priradila k prechodnému luhu *Fraxino-Populetum* a provizórne vyčlenené subasociácie *Ulmo-Fraxinetum solidaginetosum* Jurko 1958 a *Ulmo-Quercetum solidaginetosum* Jurko 1958 s dominanciou invázneho druhu *Solidago serotina* (syn. *S. gigantea*) nezohľadnila. V príspevku sme zohľadnili ponímanie asociácie *Fraxino pannonicae-Ulmetum* podľa Uherčíkovej (1995) ako súboru piatich vyššie spomínaných subasociácií.

Fraxino-Populetum

Diferenciálne taxóny: E₃: *Populus nigra*, *Ulmus minor*; E₂: *Padus avium*; E₁: *Padus avium*, *Parietaria officinalis*, *Rubus caesius*, *Urtica dioica*.

Konštantne sprievodné taxóny: E₃: *Fraxinus excelsior*; E₂: *Crataegus monogyna*, *Swida sanguinea*, *Sambucus nigra*; E₁: *Arctium lappa*, *Brachypodium sylvaticum*, *Fraxinus excelsior*, *Galium aparine*, *Geum urbanum*, *Impatiens parviflora*, *Ligustrum vulgare*, *Sambucus nigra*, *Swida sanguinea*, *Viola mirabilis*, *V. reichenbachiana*.

Na dendrograme (obr. 1) je v rámci zápisov, patriacich do asociácie *Fraxino-Populetum*, zrejmé členenie do dvoch podskupín. Prvú podskupinu tvoria zápisy č. 3–5, 13, 15. Tieto sú pozitívne diferencované výlučnou účasťou druhu *Lamium maculatum*, na ktorý sa viaže aj väčšina porastov s prevahou *Aegopodium podagraria*. Oba druhy sú mierne vlhkomilné a nitrofilné. Jurko (1958) opísal viacero variantov odrážajúcich stanovištné pomery, ktorými sa prechodný lužný les asociácie *Fraxino-Populetum* svojou fyziognómiou blíži k iným spoločenstvám lužných lesov. Porasty s prevahou *Aegopodium podagraria* môžu predstavovať variant prechodu k asociácii *Ulmo-Fraxinetum* Jurko 1958. V rámci prvej podskupiny je možné ďalej vyčleniť zápisy č. 3 a 4, na ktoré je viazaný prevažný výskyt nepôvodných drevín *Robinia pseudoacacia* (E₃, E₂) a *Negundo aceroides* (E₃, E₂), indikujúci zvýšenú mieru narušenosťi porastov.

Do druhej podskupiny boli začlenené zápisy č. 6–12, 18 a 19. Podskupina je pozitívne diferencovaná výlučnou účasťou druhov *Ulmus minor* (E₁), *Fraxinus excelsior* (E₂) a prevažným výskytom druhu *Acer pseudoplatanus* (E₁). Taktiež

je na ňu viazaný výskyt polosvetlomilných a mierne sucho-tolerantných druhov *Clematis vitalba* (E₁), *Galium molugo*, prevažne aj *Ligustrum vulgare* (E₁) a *Crataegus monogyna* (E₂). Porasty tejto podskupiny by mohli predstavovať variant asociácie *Fraxino-Populetum* bližiaci sa k suchším typom lužných spoločenstiev. V rámci druhej podskupiny sú výraznejšie odčlenené len zápisy č. 8 a 12, v ktorých je celkový počet druhov iba 17, oproti priemernému počtu 27. Zápis č. 8 by mohol predstavovať fáciu s *Parietaria officinalis* (cf. Jurko 1958).

Asociáciu *Fraxino-Populetum* opísal prvýkrát Jurko (1958). Ide o plošne nie príliš významne rozšírené spoločenstvo, avšak z fytoценologického a ekologickejho hľadiska je považované za cenné a zaujímavé. Na Slovensku dosahuje severného hranicu rozšírenia a na našom území je typické hlavne pre hornú časť povodia Dunaja (Džatko 1972). Zvykne sa označovať ako prechodný lužný les, čomu nasvedčuje aj zloženie vegetácie, ktorú tvoria ako druhy hygrofilného charakteru, typické pre *Salicetum albae*, tak aj druhy mezofilné, časté v asociácii *Ulmo-Fraxinetum* Jurko 1958, s možnou prímesou druhov subxerofilných, typických pre asociáciu *Ulmo-Quercetum* Jurko 1958. Pišút a Uherčíková (2000) naznačujú, že asociácia *Fraxino-Populetum* je sukcesným pokračovaním porastov s dominanciou alebo subdominanciou druhov *Populus alba* a *Populus ×canescens*. Zároveň tvrdia, že z asociácie *Fraxino-Populetum* je možný priamy sukcesný vývoj do subxerofilnej asociácie *Ulmo-Quercetum* Jurko 1958, bez vývoja cez asociáciu *Ulmo-Fraxinetum* Jurko 1958. Iný prístup k tomuto spoločenstvu vyjadruje jeho syntaxonomické začlenenie do podzvázu *Ulmenion*, spolu s ostatnými asociáciami tvrdých lužných lesov (cf. Jarolímek et al. 2008).

Podľa Jurka (1958), Džatka (1972), Bertu (1986) a ďalších autorov sú spoločenstvá tvrdých lužných lesov závislé hlavne od vplyvu podzemnej vody, a teda aj na to nadväzujúcej pôdnej vlhkosti. V približne rovnakej miere sú tiež závislé od pôdneho dusíka (živín), keďže ide o spoločenstvá s rýchlosťou tvorbou humusu, navyše pod čiastočným „prihnojovacím“ vplyvom záplav. V našom prípade tento fakt potvrdzujú vektory faktorov vlhkosti a živín (obr. 2), ktoré sú štatisticky preukazné a korelujú s 1. osou variability. Môžeme ich teda pokladat za najvýznamnejšie pre študované spoločenstvá a zároveň za gradient, pozdĺž ktorého tieto na seba nadväzujú. Vplyv ostatných indikovaných ekologických faktorov na spoločenstvá *Fraxino pannonicae-Ulmetum* a *Fraxino-Populetum* nebol štatisticky významný.

Hodnoty ekoindexov vlhkosti pre študované spoločenstvá sa pohybujú v úzkom rozpätí 4,59–6,00. Ide teda o spoločenstvá s výskytom na čerstvých pôdach, s ťažiskom na stredne vlhkých pôdach (Jurko 1990), s prevahou mezo-

filných druhov ako *Viola reichenbachiana*, *V. mirabilis*, *Brachypodium sylvaticum*, *Sambucus nigra*, *Geum urbanum*, *Impatiens parviflora* a *Parietaria officinalis*. V rámci tejto stupnice mierne suchšie podmienky preferujú porasty asociácie *Fraxino pannonicae-Ulmetum* (obr. 2), čomu nasvedčuje aj výskyt druhu *Convallaria majalis*. Väčšina porastov oboch spoločenstiev preferuje pôdy mierne bohaté na pôdny dusík (Jurko 1990), na čo poukazuje výskyt mezonitrátofilných druhov *Brachypodium sylvaticum*, *Viola reichenbachiana*, *Impatiens parviflora*, *Rubus caesius* a *Parietaria officinalis*. Prevažná časť druhov asociácie *Fraxino pannonicae-Ulmetum* zodpovedá tejto charakteristike, avšak podmienky smerom k nižším nárokom na dusík indikuje výskyt nitrátofóbneho až mezonitrátofóbneho druhu *Convallaria majalis*. Nároky na obsah dusíka v pôde sú naopak mierne vyššie v rámci spoločenstva *Fraxino-Populeum*, indikované i výskytom extrémne nitrátofilného druhu *Sambucus nigra*.

Záverom možno konštatovať, že v sledovanom území sme zaznamenali výskyt asociácií *Fraxino pannonicae-Ulmetum* a *Fraxino-Populeum*, ktorých aktuálna štruktúra odráža ich doposiaľ značnú zachovalosť.

Poděkovanie

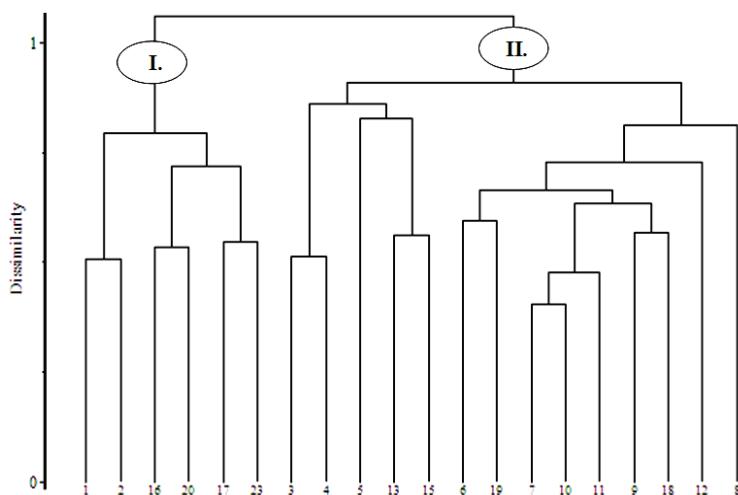
Príspevok vznikol s finančnou podporou grantového projektu VEGA 1/0163/08.

Literatúra

- Berta, J. 1986. Lužné lesy nížinné. In Michalko, J. et al. Geobotanická mapa ČSSR. Veda, Bratislava. p. 50–54.
- Braun-Blanquet, J. 1964. Pflanzensoziologie. Grundzüge der Vegetationskunde. 3. Auflage. Springer-Verlag, Wien. 865 p.
- Džatko, M. 1972. Synökologische Charakteristik der Waldgesellschaften im nördlichen Teil des Donauflachlandes. Biol. Práce. 18/4. 95 p.
- Ellenberg, H., Weber, H. E., Düll, R., Wirth, W., Werner, W. & Paulišen, D. 1992. Zeigewerte von Pflanzen in Mitteleuropa. Ed. 2. Scripta Geobot. 18: 1–258.
- Hennekens, S. M. & Schaminée, J. H. J. 2001. TURBOVEG, a comprehensive database management system for vegetation data. J. Veg. Sci. 12: 589–591.
- Chytrý, M. & Tichý, L. 2003. Diagnostic, constant and dominant species of vegetation classes and alliances of Czech Republic: a statistical revision. Folia Fac. Sci. Nat. Univ. Masarykianae Brunensis 108. 231 p.
- Jarolímek, I., Šibík, J., Hegedűšová, K., Janišová, M., Kliment, J., Kučera, P., Májeková, J., Michálková, D., Sadloňová, J., Šibíková, I., Škodová, I., Uhlířová, J., Ujházy, K., Ujházyová, M., Valachovič, M. & Zaliberová, M. 2008. A list of vegetation units of Slovakia. In Jarolímek, I., Šibík, J. (eds.), Diagnostic, constant and dominant species of the higher vegetation units of Slovakia. Veda, Bratislava. 332 p.
- Jurko, A. 1958. Pôdne ekologické pomery a lesné spoločenstvá Podunajskej nížiny. Vydavateľstvo

- Slovenskej akadémie vied, Bratislava. 269 p.
- Jurko, A. 1990. Ekologické a socioekonomické hodnotenie vegetácie. Príroda, Bratislava. 200 p.
- Kliment, J., Valachovič, M. (eds.), Bernátová, D., Dúbravcová, Z., Jarolímek, I., Petrík, A., Šibík, J. & Uhlířová, J. 2007. Rastlinné spoločenstvá Slovenska. 4. Vysokohorská vegetácia. Veda, Bratislava. 388 p.
- Lepš, J. & Šmilauer, P. 2000. Mnohorozmerná analýza ekologických dat. Biologická fakulta Jihočeské univerzity v Českých Budějovicích, České Budějovice. 102 p.
- Marhold, K., Goliašová, K., Hegedűšová, Z., Hodálová, I., Jurkovičová, V., Kmeťová, E., Letz, R., Michalková, E., Mráz, P., Peniažteková, M., Šipošová, H., Čavodová, O., et al. 1998. Papraďorasty a semenné rastliny. In Marhold, K. & Hindák, F. (eds.) Zoznam nižších a vyšších rastlín Slovenska. Veda, Bratislava. p. 333–687.
- Mucina, L., Maglocký, Š. (eds.), Balátová-Tuláčková, E., Banásová, V., Berta, J., Dúbravcová, Z., Fajmonová, E., Hadač, E., Hejný, S., Jarolímek, I., Kontriš, J., Krahulec, F., Krippelová, T., Michalko, J., Michalko, M., Neuhäusl, R., Oťahelová, H., Paclová, L., Petrík, A., Rybníček, K., Ščepka, A., Šomšák, L., Špániková, A., Uhlířová, J. & Zaliberová, M. 1985. A list of vegetation units of Slovakia. Doc. Phytosociol. N. S. 9: 206–207.
- Pišút, P. & Uherčíková, E. 2000. A contribution to the knowledge of floodplain forest succession in Bratislava. Ekológia (Bratislava). 19: 157–180.
- Podani, J. 2000. SYN-TAX 2000. Department of Plant Taxonomy and Ecology, L. Eötvös University, Budapest.
- ter Braak, C. J. K. 1998. CANOCO – a FORTRAN program for canonical community ordination by (partia) (detrended) (canonical) correspondence analysis, principal components analysis and redundancy analysis. Agricultural Mat. Group. Ministry of Agriculture and Fisheries.
- ter Braak, C. J. F. & Šmilauer, P. 1998. CANOCO Refenrence Manual and User's Guide to Canoco for Windows. Software for Canonical Community Ordination (version 4). Centre of Biometry, Wageningen. 351 p.
- Tichý, L. 2002. JUICE, software for vegetation classification. J. Veg. Sci. 13: 451–453.
- Uherčíková, E. 1995: Fytocenologické a ekologické pomery lesov inundácie Dunaja. Bratislava, 1995. 221 p. Dizertačná práca, msc., depon. in Prírodovedecká fakulta UK, Bratislava.

došlo 14. 12. 2009
prijaté 8. 9. 2010

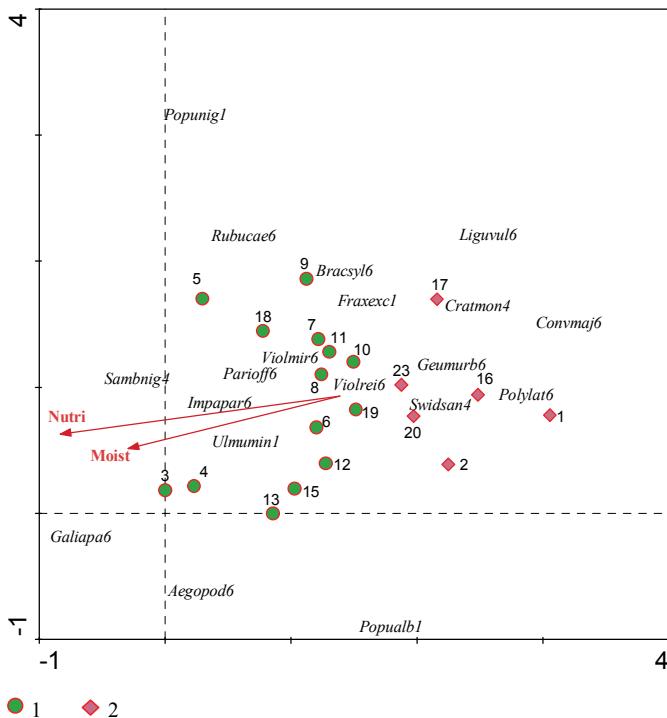

Obr. 1. Dendrogram numerickej klasifikácie 20 zápisov spoločenstiev tvrdých lužných lesov jv. časti územia Bratislavы. Parametre: β -flexibilná metóda, $\beta = -0,25$, Jaccardov index.

Vysvetlivky: I. – *Fraxino pannonicæ-Ulmetum*, II. – *Fraxino-Populetum*.

Fig. 1. Dendrogram of the numerical classification of 20 phytocoenological relevés of the hardwood floodplain forests in the SE part of Bratislava. Parameters: β -flexible method, $\beta = -0,25$, Jaccard's index.

Explanations: I. – *Fraxino pannonicæ-Ulmetum*, II. – *Fraxino-Populetum*.

Obr. 2. Ordinačný diagram DCA, 20 zápisov spoločenstiev tvrdých lužných lesov jv. časti územia Bratislavы. Charakteristické hodnoty: 1. os 0,416, 2. os 0,185, dĺžka gradientu: 1. os 3,056, 2. os 1,860. Parametre: detrendovanie segmentami, s logaritmickou transformáciou.

Vysvetlivky: 1 – *Fraxino-Po-puletemum*, 2 – *Fraxino pannonicae-Ulmetum*; Moist – pôdna vlhkosť, Nutri – živiny; Aegopod6 – *Aegopodium podagraria*, Bracsyl6 – *Brachypodium sylvaticum*, Convmaj6 – *Convallaria majalis*, Cratmon4 – *Crataegus monogyna*, Fraxexc1 – *Fraxinus excelsior*, Galiapa6 – *Gallium aparine*, Geumurb6 – *Geum urbanum*, Impapar6 – *Impatiens parviflora*, Liguvel6 – *Ligustrum vulgare*, Parioff6 – *Parietaria officinalis*, Polylat6 – *Polygonatum latifolium*, Popualb1 – *Populus alba*, Rubucae6 – *Rubus caesius*, Sambnig4 – *Sambucus nigra*, Swidsan4 – *Swida sanguinea*, Ulmumin1 – *Ulmus minor*, Violmir6 – *Viola mirabilis*, Violrei6 – *Viola reichenachiana*; čísla za skratkami vyjadrujú poschodie: 1 – E₃, 4 – E₂, 6 – E₁.

Fig. 2. Detrended correspondence analysis (DCA) diagram of 20 phytocoenological relevés of the hardwood floodplain forests in the southeastern part of Bratislava. Eigenvalues: 1st axis 0.416, 2nd axis 0.185, Lengths of gradient: 1st axis 3.056, 2nd axis 1.860. Parameters: detrended by segments, with log transformation.

Explanations: 1 – *Fraxino-Po-puletemum*, 2 – *Fraxino pannonicae-Ulmetum*; Moist – moisture, Nutri – nutrients. Abbreviations of the taxa names are used as above, the numbers behind the abbreviations indicate the layers: 1 – E₃, 4 – E₂, 6 – E₁.

Tab. 1. Fytocenologická tabuľka tvrdých lužných lesov jv. časti územia Bratislavky.

Tab. 1. Phytocoenological table of the hardwood floodplain forests in the SE part of Bratislava.

Číslo zápisu	1	2	16	20	17	23	St	3	4	5	13	15	6	19	7	10	11	9	18	12	8	St
Počet druhov v zápisu	25	28	34	26	24	28	(%)	20	25	33	30	27	30	29	28	24	33	23	36	17	17	(%)
	<i>Fraxino pannonicæ -Ulmetum</i>																					
	<i>Fraxino-Populetum</i>																					
Stromy																						
U <i>Acer campestre</i> E ₃	+	.	.	2	2	50	.	.	.	r	+	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	14
U <i>Acer campestre</i> E ₂	+	+	1	r	.	66	.	.	.	+	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	7
U <i>Acer campestre</i> E ₁	.	1	2	1	1	+	83	.	.	+	+	.	.	.	.	.	.	r	.	.	.	28
U <i>Quercus robur</i> agg. E ₃	+	+	2	.	.	50	.	.	.	.	.	.	1	.	.	.	.	.	.	.	.	7
U <i>Quercus robur</i> agg. E ₁	r	r	r	.	r	66	.	.	.	.	.	.	r	.	.	.	.	r	.	.	.	7
<i>Populus nigra</i> E ₃	.	.	.	.	.	0	0	.	3	.	.	.	1	3	.	+	2	3	.	.	42	
A <i>Padus avium</i> E ₃	.	.	.	.	.	0	+	.	.	+	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	14	
A <i>Padus avium</i> E ₂	.	.	.	.	.	0	.	..	+	r	r	+	.	+	+	1	.	.	.	.	50	
A <i>Padus avium</i> E ₁	.	.	.	.	.	0	.	r	r	.	+	1	.	.	.	+	r	+	.	.	50	
U <i>Ulmus minor</i> E ₃	r	.	.	.	.	16	.	+	.	+	+	1	.	1	+	2	.	2	+	1	71	
U <i>Ulmus minor</i> E ₂	+	r	+	r	.	66	r	+	.	.	.	1	+	1	r	+	+	.	.	57		
U <i>Ulmus minor</i> E ₁	+	+	r	r	.	66	.	.	.	.	.	+	r	1	++	++	+	++	++	++	50	
A <i>Fraxinus excelsior</i> E ₃	2	2	.	1	2	66	2	1	.	+	.	3	.	2	3	3	4	2	+	4	78	
A <i>Fraxinus excelsior</i> E ₂	+	r	.	.	+	50	.	.	.	.	.	1	r	+	r	.	.	+	.	.	35	
A <i>Fraxinus excelsior</i> E ₁	1	.	+	1	1	+	66	.	r	.	r	r	1	1	+	+	+	2	+	+	78	
<i>Populus alba</i> E ₃	1	3	.	4	.	3	66	2	+	.	4	4	3	4	.	2	.	.	3	.	57	
<i>Populus alba</i> E ₂	.	.	.	.	.	0	0	.	.	r	.	+	.	.	.	.	.	.	.	.	14	
<i>Populus alba</i> E ₁	+	+	.	.	+	50	.	.	r	.	+	+	.	.	r	+	.	+	.	+	42	
<i>Tilia cordata</i> E ₃	.	..	3	+	.	33	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	0	
<i>Tilia cordata</i> E ₂	.	.	1	r	.	33	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	0	
<i>Tilia platyphyllos</i> E ₃	+	r	.	.	.	33	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	0	
<i>Tilia platyphyllos</i> E ₂	+	.	.	.	.	16	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	+	.	.	7	
<i>Acer platanoides</i> E ₃	+	.	.	+	.	33	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	0	
<i>Acer platanoides</i> E ₂	+	.	.	+	.	33	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	0	
<i>Acer platanoides</i> E ₁	1	r	.	.	.	33	.	.	.	.	.	r	.	.	.	.	.	.	.	.	7	
A <i>Acer pseudoplatanus</i> E ₂	+	.	+	.	.	33	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	0	
A <i>Acer pseudoplatanus</i> E ₁	+	r	+	.	.	50	.	.	r	.	r	+	+	+	r	.	.	.	.	.	50	
U <i>Fraxinus angustifolia</i> E ₃	.	.	.	.	0	0	.	1	.	..	.	.	.	.	1	.	.	.	.	.	14	
U <i>Fraxinus angustifolia</i> E ₁	.	.	.	.	r	16	.	1	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	7	
U <i>Juglans nigra</i> E ₃	.	.	.	.	1	16	.	.	r	r	r	.	.	.	.	.	+	.	.	.	28	
U <i>Juglans nigra</i> E ₂	.	.	.	.	0	0	.	+	.	.	.	.	.	.	r	2	.	.	.	.	21	
U <i>Juglans nigra</i> E ₁	.	.	+	.	+	33	.	+	+	.	r	r	.	r	.	r	+	.	.	.	50	
U <i>Negundo aceroides</i> E ₃	.	.	.	.	0	2	1	+	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	21	
U <i>Negundo aceroides</i> E ₂	.	.	.	.	0	r	1	.	.	.	+	+	.	.	.	.	.	.	.	.	28	
U <i>Negundo aceroides</i> E ₁	+	.	r	.	33	.	+	.	.	+	+	.	+	.	+	.	+	.	+	.	35	
<i>Robinia pseudacacia</i> E ₃	.	.	.	.	0	1	2	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	1	21	
<i>Robinia pseudacacia</i> E ₂	.	.	.	.	0	+	+	.	.	.	+	.	.	+	.	.	+	.	.	+	28	

Číslo zápisu	1	2	16	20	17	23	3	4	5	13	15	6	19	7	10	11	9	18	12	8		
<i>Robinia pseudacacia</i> E ₁	.	.	.	.	r	+	33	.	.	.	+	.	.	+	r	.	+	.	.	.	28	
Kroviny																						
<i>Crataegus monogyna</i> E ₂	+	r	1	+	3	2	100	.	.	+	.	.	+	2	+	2	1	+	r	2	1	71
<i>Crataegus monogyna</i> E ₁	++	+	r	+	+		100	.	.	+	++	++	++	.	.	.	+	+	+	+	57	
<i>Swida sanguinea</i> E ₂	1	+	1	3	2	1	100	+	+	1	.	.	1	2	2	r	.	2	1	.	64	
<i>Swida sanguinea</i> E ₁	1	+	+	1	.	+	83	.	+	1	.	.	+	1	1	+	+	.	+	+	64	
<i>Clematis vitalba</i> E ₂	+	.	+	+	.		50	.	.	+	.	.	.	.	.	.	+	.	++	28		
<i>Clematis vitalba</i> E ₁	++	.	r	+	+		83	.	.	.	.	.	r	.	+	.	+	++	+	r	42	
<i>Ligustrum vulgare</i> E ₂	1	.	+	+	.		50	.	.	.	.	1	1	.	.	.	.	.	.	.	14	
<i>Ligustrum vulgare</i> E ₁	1	.	1	+	+		66	.	.	r	.	.	+	++	++	++	++	.	r	.	64	
<i>Berberis vulgaris</i> E ₂	.	.	+	+	.		33	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	0	
<i>Berberis vulgaris</i> E ₁	.	.	+	+	+		50	.	.	.	.	.	+	.	.	.	r	.	.	14		
<i>Hedera helix</i> E ₂	+	.	+	.	.		33	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	0	
<i>Hedera helix</i> E ₁	1	1	+	.	.	50	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	0	
A <i>Sambucus nigra</i> E ₂	.	.	.	.	.		0	+	2	2	+	+	.	2	+	.	+	2	+	+	78	
A <i>Sambucus nigra</i> E ₁	.	r	.	r	.	+	50	+	+	.	+	+	.	+	++	++	++	.	+	71		
<i>Rhamnus catharticus</i> E ₁	.	+	.	r	+		50	.	.	.	.	.	r	+	.	.	.	.	.	.	14	
<i>Lonicera xylosteum</i> E ₂	+	.	+	.	.		33	.	.	.	r	.	.	.	.	.	.	.	.	.	7	
<i>Lonicera xylosteum</i> E ₁	.	+	.	.	.		16	.	+	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	7	
<i>Corylus avellana</i> E ₂	.	+	.	.	.		16	.	.	1	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	7	
<i>Corylus avellana</i> E ₁	.	+	.	.	+		33	.	.	r	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	7	
A <i>Euonymus europaeus</i> E ₂	.	+	.	.	.		16	.	+	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	7	
<i>Humulus lupulus</i> E ₂	.	.	.	.	.		0	.	.	r	.	+	.	.	.	.	.	.	.	.	14	
<i>Humulus lupulus</i> E ₁	.	.	.	.	.		0	.	+	.	.	.	.	.	+	r	+	.	.	28		
Bylinky																						
<i>Galium odoratum</i>	r	+	2	1	+	1	100	.	.	1	.	.	+	.	.	+	.	.	.	.	21	
<i>Polygonatum multiflorum</i>	r	r	.	+	+	+	83	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	0	
<i>Convallaria majalis</i>	.	.	2	2	1	3	66	.	.	.	.	1	.	1	.	1	.	.	.	.	14	
<i>Parietaria officinalis</i>	.	.	+	.	2		33	.	+	2	1	1	2	2	1	1	2	1	+	4	92	
A,U <i>Rubus caesius</i>	.	.	.	.	.		0	.	.	+	.	r	2	+	1	2	1	3	.	+	.	64
A <i>Urtica dioica</i>	.	.	.	.	.		0	+	++	++	++	r	.	.	.	+	.	r	.	.	64	
A <i>Brachypodium sylvaticum</i>	+	r	+	+	+	+	100	.	+	2	+	.	2	+	2	1	2	1	1	.	71	
A <i>Geum urbanum</i>	r	r	r	.	+	+	83	.	r	.	.	r	+	++	++	+	.	r	.	+	64	
A <i>Alliaria petiolata</i>	.	+	.	+	+	+	50	.	+	.	r	+	.	.	.	+	+	.	r	.	42	
A <i>Aegopodium podagraria</i>	.	.	1	3	.		33	3	2	3	3	4	.	+	.	.	.	1	4	.	57	
A <i>Stachys sylvatica</i>	.	.	1	+	.		33	.	.	+	+	.	+	.	1	.	1	2	.	42		
A <i>Carex sylvatica</i>	.	+	.	.	.		16	.	.	.	r	.	.	.	.	.	.	.	.	.	7	
A <i>Lamium maculatum</i>	.	.	.	.	.		0	+	++	++	r	.	.	.	.	.	.	.	.	.	35	
A <i>Glechoma hederacea</i> agg.	.	.	.	.	.		0	+	.	+	.	.	.	.	+	.	+	.	.	28		
A <i>Impatiens noli-tangere</i>	.	.	.	.	.		0	2	1	.	.	.	.	.	.	.	1	.	.	21		
A,U <i>Circaea lutetiana</i>	.	.	.	.	.		0	.	.	.	.	1	.	.	1	.	1	.	.	.	14	
U <i>Aristolochia clematitis</i>	.	.	.	.	.		0	.	r	.	.	.	+	.	.	.	.	.	.	.	14	
<i>Viola reichenbachiana</i>	1	2	1	+	1	+	100	+	1	+	+	+	2	2	1	1	+	1	.	.	78	
<i>Polygonatum latifolium</i>	1	r	2	1	+	+	100	.	.	.	+	3	.	+	+	.	+	+	r	+	57	

Tab. 1., pokračovanie

Číslo zápisu	1 2 16 20 17 23	3 4 5 13 15 6 19 7 10 11 9 18 12 18
<i>Impatiens parviflora</i>	. r + + 1 1	83 2 2 . 3 + + + 1 2 2 2 3 + 3
<i>Viola mirabilis</i>	. . 2 + 1 +	66 + 1 + + + + 2 + 2 2 + 1 + .
<i>Arctium lappa</i>	. . r . . +	33 . r . . + + + + + r + r .
<i>Galium aparine</i>	. r . . + .	33 4 4 2 + + + . + . . + + .
<i>Anthriscus sylvestris</i>	. . + . . . +	33 . . + + + . + + r . + . .
<i>Viola odorata</i>	+ + ...	33 . . . .
<i>Ranunculus fallax</i>	+ + ...	33 . . . .
<i>Stenactis annua</i>	. . . . . r	16 . r . . . .
<i>Paris quadrifolia</i>	. + ...	16 . . . + + ... 1 . . . .
<i>Epipactis helleborine</i>	. . r . . .	16 . . r . . . . r . . .
<i>Heracleum sphondylium</i>	. . . . . .	0 . . . + . + + . . + . . . r
<i>Solidago gigantea</i>	. . . . . .	0 . . . + r . 1 . + . . . + . .
<i>Galium mollugo</i>	. . . . . .	0 . . . . . + . + . . + . . + .
<i>Dryopteris carthusiana</i>	. . . . . .	0 r . . . . r . . . .
<i>Pimpinella major</i>	. . . . . .	0 . . . . 1 . + ...

Taxóny s výskytom v 1 zápisе:

E₃: *Aesculus hippocastanum* 1: r, *Juglans regia* 5: 1, *Morus alba* 5: 1, *Populus ×canadensis* 4: 3, *Quercus cerris* 17: 2,

E₂: *Acer platanoides* 1: +, *Ailanthus altissima* 15: +, *Fraxinus angustifolia* 5: +, *Juglans regia* 5: +, *Morus alba* 5: +, *Philadelphus coronarius* 1: 3, *Prunus spinosa* 16: r, *Staphylea pinnata* 1: +,

E₁: *Aesculus hippocastanum* 1: r, *Ailanthus altissima* 15: +, *Allium scorodoprasum* 18: +, *Athyrium filix-femina* 3: r, *Calystegia sepium* 6: +, *Campanula trachelium* 17: +, *Cardamine impatiens* 18: +, *Carduus crispus* 18: r, *Chelidonium majus* 13: 1, *Cirsium oleraceum* 9: r, *Convolvulus arvensis* 13: r, *Dactylis glomerata* 2: r, *Equisetum pratense* 5: +, *Euonymus europaeus* 5: r, *Festuca gigantea* 3: +, *Galeopsis tetrahit* 19: r, *Geranium robertianum* 9: +, *Impatiens glandulifera* 8: +, *Iris pseudacorus* 6: +, *Juglans regia* 5: +, *Lithospermum purpurocaeruleum* 16: +, *Moehringia trinervia* 13: +, *Philadelphus coronarius* 1: 2, *Phragmites australis* 6: +, *Physalis alkekengi* 12: 1, *Platanthera bifolia* 17: r, *Poa nemoralis* 18: r, *Primula veris* 17: +, *Prunus spinosa* 23: +, *Ribes uva-crispa* 12: r, *Salvia glutinosa* 16: +, *Scrophularia nodosa* 5: r, *Stellaria media* 4: r, *Tilia cordata* 20: r, *Tilia platyphyllos* 1: +, *Viburnum lantana* 16: +, *Vicia dumetorum* 13: +.

Vysvetlivky k skratkám v tab. 1: A – diagnostické taxóny pre zväz *Alnion incanae*, U – diagnostické taxóny pre podzväz *Ulmencion* (cf. Chytrý & Tichý 2003)

Lokality zápisov:

Autorkami všetkých zápisov sú obe autorky príspevku.

1. Rusovce, cca 250 m za Rusoveckým parkom smerom na Ostrovné lúčky, 48°3'11,8" s. š., 17°9'19,6" v. d., E₃ 75 %, E₂ 80 %, E₁ 50 %, 2. 6. 2008.

2. Rusovce, cca 50 m za Rusoveckým parkom smerom na Ostrovné lúčky, cca 200 m od zápisu č. 1, 48°3'08,3" s. š., 17°9'22,1" v. d., E₃ 95 %, E₂ 5 %, E₁ 30 %, 2. 6. 2008.

3. Rusovce, Dunajské ostrovy, v inundačnom území Dunaja, 48°4'15,7" s. š., 17°8'50,2" v. d., E₃ 80 %, E₂ 5 %, E₁ 90 %, 3. 6. 2008.

4. Ako 3, $48^{\circ}4'11,5''$ s. š., $17^{\circ}8'50,3''$ v. d., E₃ 95 %, E₂ 25 %, E₁ 95 %, 3. 6. 2008.
5. Ako 4, $48^{\circ}4'18,6''$ s. š., $17^{\circ}8'53,9''$ v. d., E₃ 80 %, E₂ 25 %, E₁ 70 %, 12. 9. 2008.
6. Jarovce, fragment lesa mimo inundačného územia Dunaja, medzi hrádzou a hlavnou cestou, cca 500 m sz. od Dunajských ostrovov, $48^{\circ}4'43,8''$ s. š., $17^{\circ}7'50,9''$ v. d., E₃ 80 %, E₂ 10 %, E₁ 90 %, 19. 6. 2008.
7. Ako 6, $48^{\circ}4'45,1''$ s. š., $17^{\circ}7'51,1''$ v. d., E₃ 70 %, E₂ 20 %, E₁ 70 %, 19. 6. 2008.
8. Ako 7, $48^{\circ}4'44,8''$ s. š., $17^{\circ}7'51,1''$ v. d., E₃ 80 %, E₂ 15 %, E₁ 95 %, 19. 6. 2008.
9. Ako 8, $48^{\circ}4'43,7''$ s. š., $17^{\circ}7'55,5''$ v. d., E₃ 85 %, E₂ 5 %, E₁ 95 %, 2. 7. 2008.
10. Ako 9, $48^{\circ}4'49,8''$ s. š., $17^{\circ}7'44,0''$ v. d., E₃ 60 %, E₂ 20 %, E₁ 75 %, 2. 7. 2008.
11. Ako 10, $48^{\circ}4'52,5''$ s. š., $17^{\circ}7'39,2''$ v. d., E₃ 75 %, E₂ 10 %, E₁ 95 %, 2. 7. 2008.
12. Ako 11, $48^{\circ}4'56,0''$ s. š., $17^{\circ}7'38,2''$ v. d., E₃ 50 %, E₂ 20 %, E₁ 100 %, 2. 7. 2008.
13. Podunajské Biskupice, Poľovnícky les, $48^{\circ}4'30,9''$ s. š., $17^{\circ}12'01,9''$ v. d., E₃ 75 %, E₂ 15 %, E₁ 85 %, 17. 6. 2008.
14. Ako 13, $48^{\circ}4'29,7''$ s. š., $17^{\circ}12'04,4''$ v. d., E₃ 85 %, E₂ 5 %, E₁ 75 %, 17. 6. 2008.
15. Ako 15, $48^{\circ}4'47,5''$ s. š., $17^{\circ}12'07,8''$ v. d., E₃ 75 %, E₂ 30 %, E₁ 70 %, 24. 6. 2008.
16. Ako 16, $48^{\circ}4'42,1''$ s. š., $17^{\circ}12'14,9''$ v. d., E₃ 60 %, E₂ 70 %, E₁ 50 %, 24. 6. 2008.
17. Podunajské Biskupice, pri Kalinkovskej horárni, $48^{\circ}3'54,0''$ s. š., $17^{\circ}11'45,9''$ v. d., E₃ 80 %, E₂ 45 %, E₁ 85 %, 16. 6. 2008.
18. Ako 18, $48^{\circ}3'52,3''$ s. š., $17^{\circ}11'42,0''$ v. d., E₃ 80 %, E₂ 50 %, E₁ 70 %, 9. 9. 2008.
19. Ako 19, $48^{\circ}3'49,9''$ s. š., $17^{\circ}11'38,7''$ v. d., E₃ 80 %, E₂ 30 %, E₁ 80 %, 9. 9. 2008.
20. Podunajské Biskupice, Topoľové hony, $48^{\circ}4'38,4''$ s. š., $17^{\circ}12'24,2''$ v. d., E₃ 80 %, E₂ 15 %, E₁ 70 %, 1. 7. 2008.